

3. Бондаренко З.П. Деякі аспекти професійної підготовки студентів в умовах ВНЗ / З.П. Бондаренко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp7/konf3/Bondarenko.pdf.

4. Винославська О.В. Психологія : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О.В. Винославська ; ред. О.В. Винославська. – К. : ІНКОС, 2005. – 352 с.

5. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения / Е.А. Климов. – М. : Академия, 2004. – 304 с.

6. Кокун О.М. Методологічні засади та практичні заходи психофізіологічного забезпечення професій-

ного становлення фахівця : збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка ; Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України / О.М. Кокун [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.vmurol.com.ua/index.php?idd=us_publication&group=4&us_publication=837.

7. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи : [навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів] / Т.І. Туркот. – К. : Кондор, 2011. – 628 с.

8. Психологічні чинники самодетермінації особистості в освітньому просторі [монографія] / [С.Д. Максименко, Г.В. Куценко-Лада, Н.В. Пророк та ін.] ; за ред. С.Д. Максименка. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 400 с.

УДК 378:371.11

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Корольова І.І., к. пед. н., доцент,
завідувач кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту
Херсонський державний університет

У статті розкрито особливості професійної підготовки майбутніх менеджерів освітньої галузі, які визначаються особливостями процесу навчання та організацією виробничої практики, спрямованих на забезпечення їх професійного становлення як фахівців, розвиток умінь і навичок управлінської, педагогічної та науково-дослідницької діяльності. Рівень сформованості професійних знань та умінь дозволить виконувати такі функції управлінця освітньої галузі: виробничу; проектувальну (проектно-конструкторську); організаційну; управлінську; виконавську (технологічну, операторську) та здійснювати такі види професійної діяльності: науково-дослідну; адміністративно-організаційну; контрольно-регулюючу; консультативну; освітню; методичну; виховну.

Ключові слова: професійна підготовка, менеджер освітньої галузі, професіоналізм, професійна компетентність.

В статье раскрыты особенности профессиональной подготовки будущих менеджеров сферы образования, которые определяются спецификой процесса обучения и организацией производственной практики, направленных на обеспечение их профессионального становления как специалистов, развитие умений и навыков управленческой, педагогической и научно-исследовательской деятельности. Уровень сформированных профессиональных знаний и умений позволит выполнять такие функции руководителя в сфере образования: производственную; проектировочную (проектно-конструкторскую); исполнительную (технологическую, оперативную) и выполнять такие виды профессиональной деятельности: научно-исследовательскую; административно-организационную; контрольно-регулирующую; консультативную; образовательную; методическую; воспитательную.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, менеджеры сферы образования, профессионализм, профессиональная компетентность.

Koroleva I.I. FEATURES OF FUTURE EDUCATIONAL SECTOR MANAGERS TRAINING

The article demonstrates the peculiarities of vocational training of future managers in the educational sphere, which are determined by the special features of the training process and organization of training practice. The level of formation of professional knowledge and skills will permit to make the following functions of the manager of the education sphere: production (labor, service); designing (design and projecting); organizational; managerial; executing (technological, operating) and to solve a number of different professional problems, socio-industrial, social and referring to the life of a people and problems of different classes – stereotypical, diagnostic and heuristic.

Key words: training, education sector manager, professionalism, professional competence.

Сучасні інтеграційні процеси в освітньому просторі об'єктивно доповнюються новими ціннісними орієнтаціями, що спрямовані на гуманізацію всіх сфер життєдіяльності. Нова парадигма української освіти передбачає удосконалення підготовки фахівця в межах вищої школи, становлення його як професіонала, котрий не лише глибоко знає свою професію, а й є професійно компетентним. У зв'язку з цим на сучасному етапі спостерігається потреба у висококваліфікованих фахівцях, які будуть добре орієнтуватися в освітньому менеджменті, самостійно знаходити й аналізувати необхідну інформацію, раціонально використовувати отримані знання для успішного вирішення професійних завдань і проблем, вивчати особливості новітніх тенденцій управління в освіті тощо.

Курс на поглиблення співробітництва України з Європейським союзом вимагає від фахівця сьогодення мобільності та конкурентоспроможності на ринку праці, що визначається розумінням загальних європейських цінностей, вмінням орієнтуватися в сучасних загальноєвропейських процесах, зокрема й у сфері управління освітніми закладами, які є визначальним чинником міжкультурної комунікації. Тому метою дослідження є визначення особливостей підготовки майбутніх менеджерів освітньої галузі.

Сучасні наукові дослідження в педагогіці та психології спрямовані на вивчення особливостей та умов професійної діяльності, професійної підготовки, яка повинна забезпечувати формування компетентного й конкурентоспроможного фахівця, здатного вирішувати комплексні виробничі завдання, висунуті суспільством за умов модернізації держави. В чисельних працях учених в різних аспектах розглянуто професійну підготовку майбутніх фахівців, зокрема загальні питання педагогіки та дидактики (А. Алексюк, А. Деркач, А. Добрович, І. Зязюн, В. Кузь, Н. Ничкало, О. Пометун, І. Рогальська-Яблонська, С. Сисоева, С. Совгіра та ін.), формування професійної компетентності фахівців різних спеціальностей (Н. Баловсяк, О. Глузман, В. Жукова, В. Каткова, Т. Ткаченко та ін.), аспекти психології педагогічної діяльності вчителя (Б. Ананьєв, Л. Занков, Л. Кандибович, Н. Кузьміна, А. Маркова, В. Крутецький, Л. Столяренко, Л. Фрідман та ін.). В сучасній педагогічній науці ґрунтовно та всебічно розроблені зміст, структура, динаміка педагогічних здібностей та педагогічної майстерності педагога, його професіограма, індивідуальний стиль діяльності, професійно-педагогічна компетентність тощо.

Формування професіоналізму майбутнього фахівця вимагає глибокого розуміння та чіткого уявлення структури, змісту та суттєвих характеристик професійних здібностей, професійної компетентності, в цілому – всієї сукупності об'єктивно та суб'єктивно вагомих складових професійної діяльності фахівця.

Професіоналізм – це системне утворення, яке включає вищий рівень досягнень людини в обраній сфері діяльності, професійні здібності, професійну компетентність, професійну спрямованість, професійну майстерність, постійний творчий пошук та самореалізацію особистості як професіонала в будь-якій галузі діяльності. Ці складові виокремлюються і в професіоналізмі менеджера освітньої галузі, мають специфічний зміст та характеристики, що визначаються педагогічною діяльністю та педагогічною професією в її широкому соціальному значенні. А. Маркова звертає увагу на те, що праця педагога є системою, котра має триєдину структуру: педагогічна діяльність, педагогічне спілкування й особистість. Вони повною мірою виявляються в трудовому процесі, результатом якого є навченість та вихованість учня [3].

Системною складовою професіоналізму виступає професійна компетентність. У Законі «Про вищу освіту» визначено компетентність як динамічну комбінацію знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [1]. Ураховуючи таке розуміння, В. Маслов розглядає професійну (посадово-функціональну) компетентність як теоретичну, технологічну (практичну), а також моральну і психологічну готовність особистості виконувати функції, що входять до її обов'язків і прав відповідно до посадових повноважень (адміністративно-управлінських) або певної професійно-фахової діяльності: викладацької, наукової тощо [2, с. 53]. Отже, професійну компетентність фахівця освітньої сфери в психолого-педагогічній та певній предметній галузі наукових знань доречно розглядати як здатність творчого застосування цих знань в навчальній та науково-дослідницькій роботі із тими, хто навчається. Професійна компетентність педагога, зокрема фахівців-управлінців, включає методичні навички та вміння викладання фахових дисциплін, комунікативну компетентність, володіння аудиторією, здатність до постійного саморозвитку та

самовдосконалення, які набувають свого вдосконалення під час навчання, зокрема виробничої практики.

Підготовка фахівців спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом (за типом)» ступеня вищої освіти «магістр» здійснюється на основі нормативно-правових документів: Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», ГСВОУ-06 Галузевого стандарту вищої освіти України, Освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.18010020 «Управління навчальним закладом (за типом)»; Засобів діагностики якості вищої освіти магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.18010020 «Управління навчальним закладом (за типом)», Положення «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах»; Концепції педагогічної освіти в Україні, Положення Міністерства освіти і науки України «Про організацію науково-дослідної роботи студентів у вищих навчальних закладах»; Положення «Про магістратуру», Положення «Про організацію виробничої практики» та інших.

Професійна підготовка фахівців з управління відповідає освітньо-кваліфікаційній характеристиці магістра специфічних категорій та складається з двох частин: освітньої і науково-дослідницької. Освітня частина магістерської підготовки містить професійно-орієнтовану гуманітарну і соціально-економічну підготовку, а також природничо-наукову, професійну та практичну підготовки, які орієнтовані на поглиблене розуміння сутності управлінської діяльності.

Науково-дослідницька частина магістерської підготовки передбачає підготовку та захист дипломної роботи. Дипломна робота – це самостійна науково-дослідна робота, яка виконує кваліфікаційну функцію, тобто готується з метою публічного захисту і отримання академічного ступеня вищої освіти магістра. Основне завдання її автора – продемонструвати рівень своєї кваліфікації, вміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання, зокрема під час проходження виробничої практики з управління.

Метою практики є закріплення і розвиток знань і вмінь, отриманих магістрами під час навчання, формування компетенцій та компетентності майбутнього менеджера освітньої галузі. Особливої уваги потребує розвиток професійних умінь, які дозволяють вирішувати широке коло задач. Рівень сформованості професійних знань та умінь дозволить виконувати такі функції управлінця освітньої галузі:

1) виробнича – коло обов'язків, які виконує фахівець відповідно до займаної посади і які визначаються посадовою інструкцією або кваліфікаційною характеристикою;

2) проектувальна (проектно-конструкторська) – здійснення цілеспрямованої послідовності дій щодо синтезу систем або окремих їх складових, розробки документації, яка необхідна для втілення та використання об'єктів та процесів (конструювання є окремим процесом проектування, який полягає в обґрунтуванні рішень щодо принципу дії та побудови об'єктів, розробки документації на їх упровадження);

3) організаційна – впорядкування структури і взаємодії складових елементів системи з метою підвищення ефективності використання ресурсів і часу (складовою процесу організації діяльності і водночас окремим процесом вважають планування – часове впорядкування виконання робіт, яке визначається їх обґрунтуванням, послідовністю, тривалістю та строками виконання);

4) управлінська – функція, спрямована на досягнення поставленої мети, забезпечення сталого функціонування і розвитку систем завдяки інформаційному обмінові (до фахівця інформаційні потоки надходять через зворотні зв'язки, до об'єкта управління – у вигляді директивних рішень);

5) виконавська (технологічна, операторська) – функція, спрямована на втілення поставленої мети за відомими алгоритмами, тобто фахівець виступає як структурний елемент (ланка) певної технології.

Разом з тим зазначене сприятиме вирішенню різних видів задач діяльності, а саме: професійних задач (задачі діяльності, що безпосередньо спрямовані на виконання завдань, які поставлені перед фахівцем як професіоналом); соціально-виробничих задач (задачі діяльності, що пов'язані з діяльністю фахівця у сфері виробничих відносин у трудовому, зокрема педагогічному, шкільному колективі); соціально-побутових задач (задачі діяльності, що виникають у повсякденному житті, і пов'язані з господарством, відпочинком, спілкуванням, фізичним і культурним розвитком тощо, і можуть впливати на якість виконання фахівцем професійних та соціально-виробничих задач) та різних класів задач, а саме: стереотипних задач діяльності (передбачають діяльність відповідно до заданого алгоритму, що характеризується однозначним набором добре відомих, раніше відібраних, складних операцій і потребує використання значних обсягів оперативної та попередньо набутої інформації); діагностичних задач діяльності (пе-

редбачають діяльність відповідно до заданого алгоритму, що містить процедуру часткового конструювання рішення із застосування відповідних операцій і потребує використання великих обсягів оперативної та попередньо набутої інформації); евристичних задач діяльності (передбачають діяльність за складним алгоритмом, що містить процедуру конструювання рішення і потребує використання великих масивів оперативної та раніше засвоєної інформації).

Умовою, що дає змогу педагогу вільно й обґрунтовано добирати засоби праці, А. Маркова вважає володіння «варіативною методикою» [3], завдяки чому стає можливим застосування декількох способів виконання однієї й тієї ж задачі фахової, зокрема педагогічної, управлінської діяльності. Тому доцільно професійну підготовку майбутніх фахівців освітньої галузі здійснювати на основі системного підходу. Адже менеджер освітнього закладу – це насамперед керівник, який може професійно аналізувати сучасні тенденції, що відбуваються в системі вітчизняної та зарубіжної освіти в напрямку її вдосконалення: порівнювати організаційні структури державних і приватних закладів; прогнозувати потреби суспільства в освітній галузі; проектувати таку модель навчально-виховного процесу, яка б з одного боку, відповідала вимогам державного стандарту освіти, а з іншого – стала адекватною життєвим пріоритетам суспільства.

Виробнича практика охоплює довготривалий період щоденної систематичної роботи в навчальному закладі. Тому створюються сприятливі умови для поглибленого цілісного і системного вивчення управлінського апарату, постійного спілкування з його представниками, вивчення особливостей управлінських технологій з контролю та планування навчальної, навчально-виховної діяльності, вдосконалення роботи і соціально-економічного розвитку закладу, організаційних дій з планування, координації, регулювання та контролю взаємодії закладу з іншими громадськими об'єднаннями, державними і недержавними підприємствами, установами та організаціями; формування контингенту осіб, які навчаються у навчальних закладах; організації роботи з документами, що знаходяться в документообігу навчального закладу або його структурного підрозділу; організації дій щодо забезпечення діяльності навчального закладу інформаційно-комунікаційними зв'язками; формування кадрової політики навчального закладу; визначення вимог до персоналу навчального закладу; здійснення моніторингу, загального контр-

олю діяльності навчального закладу та його структурних підрозділів.

Зважаючи на зазначене, зміст виробничої (управлінської) практики магістрантів передбачає розв'язання низки завдань, зокрема:

- ознайомлення з законодавчими та нормативними документами освітнього закладу (Статут, правила внутрішнього трудового розпорядку, охорона праці та техніки безпеки тощо);
- визначення організаційної структури управління установи або структурного підрозділу бази практики та характеристика її переваг і недоліків (після визначення її компонентів);
- ознайомлення з посадовими обов'язками керівника бази практики та його заступників;
- ознайомлення зі стратегічним планом розвитку та річним планом роботи освітнього закладу, його аналіз;
- аналіз основних напрямів роботи установи або структурного підрозділу бази практики та характеристика шляхів їх реалізації;
- ознайомлення з критеріями оцінювання діяльності навчальних закладів, які розроблені відповідно до вимог законодавчої та нормативної бази України, визначаючи напрям діяльності навчального закладу, який буде проаналізовано;
- ознайомлення з планом навчальної та виховної роботи освітнього закладу;
- ознайомлення з веденням документації освітнього закладу (вхідна, вихідна документація, книги протоколів педагогічних/вчених рад, книги наказів, батьківського комітету, студентського самоврядування тощо);
- визначення категорії документообігу установи або структурного підрозділу за обсягом;
- визначення кількості (%) вхідної документації від районних відділів освіти, міського управління освіти, департаменту освіти і науки, Міністерства освіти і науки України та особливостей організації документообігу з відповідними рекомендаціями;
- відвідування наради при директорі, педагогічної/вченої ради та інших заходів;
- аналіз заходу або наради (тема, мета, структура), які відвідали;
- відповідно до чинного законодавства (зокрема, критеріїв оцінювання діяльності навчального закладу) проаналізувати один з напрямів діяльності навчального закладу;
- аналіз планів здійснення контролю у навчальному закладі та визначення його різновидів, методів та форм;
- визначення стилю спілкування керівника закладу (структурного підрозділу);

– узагальнення досвіду роботи керівника навчального закладу (структурного підрозділу);

– накопичення матеріалу для написання магістерської роботи, проведення пілотно-го дослідження (за необхідністю) та обробка результатів.

Таким чином, навчально-виховний процес підготовки фахівців з управління в освітній галузі здійснюється з урахуванням дидактичних можливостей сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання та орієнтується на формування конкурентноспроможної, гармонійно розвиненої особистості, здатної до самоосвіти, постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності, швидкої адаптації до змін у соціально-культурній сфері, систем управління та організації праці в умовах ринкової економіки. Особливе місце у підготовці магістрів посідає виробнича (управлінська) практика, під час якої створюються умови реалізації набутих знань та формування необхідних професійних умінь та навичок в управлінській діяльності, тобто формування управлінського досвіду. Практична підготовка є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми зі спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом (за типом)». Вона дозволяє магістранту застосовувати у професійній діяльності знання, отримані під час навчальних занять, щодо державних документів, котрі регулюють організацію навчальної діяльності в освітньому закладі; загальних засад управління у системі вищої освіти та особливості управлінської діяльності у навчально-виховному процесі навчального закладу; зі спеціальних дисциплін, що розкривають специфіку управлінської діяльності; основних характеристик менеджера освіти; методик та засобів планування, проектування, інформаційного моделювання управлінських процесів в організаціях; теоретичних основ планування навчальної діяльності та системи управління навчальним процесом. На ґрунті зазначених знань формуються уміння: організовувати власну управлінську діяльність; використовувати методики та засоби планування, проектування, інформаційного моделювання управлінських процесів в організаціях; здійснювати організацію заходів щодо створення соціально-психологічних умов діяльності колективу, заходів щодо дотримання правил корпоративної діяльності всіма працівниками закладу; застосовувати технологію управління закладом з урахуванням особливостей його функціонування; володіти технікою моніторин-

гу результатів освітньої та управлінської діяльності; здійснювати самоаналіз та коригування особистісної діяльності як складової колективної діяльності; володіти сучасними інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, зберігання і використання наукової інформації.

Цикл природничо-наукової, професійної та практичної підготовки поглиблює знання магістранта з психології управління; знайомить з особливостями організації управлінської діяльності в умовах модернізації системи вищої освіти; розширює теоретичні знання і практичні уміння та навички з теорії і менеджменту організації, техніки управлінської діяльності, правових аспектів управління, аудиту оцінювання роботи, основ теорії прийняття рішень та методологічних аспектів організації наукової праці; поглиблюють знання про можливість інформаційних засобів та інтернет-ресурсів в управлінні інформаційними зв'язками, а також спонукають до застосування їх у наукових дослідженнях і управлінському процесі.

Відповідно до державних вимог щодо змісту й рівня професійної підготовки випускник магістратури повинен: мати відповідний рівень політичної, етичної та психологічної культури; мати чітко сформувані принципи засади світогляду як загального усвідомлення про суспільство і своє місце в ньому, про шлях реалізації в умовах реальної дійсності своїх життєвих програм; сформувані стратегічне мислення; розумітися на проблемах у соціальних, національних, історичних та демографічних процесах розвитку суспільства, в питаннях розвитку освіти в Україні та інших державах.

Магістр зі спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом», відповідно до фундаментальної та спеціальної підготовки, може виконувати такі види професійної діяльності: науково-дослідну; адміністративно-організаційну; контрольно-регулюючу; консультативну; освітню; методичну; виховну.

Отже, специфіка підготовки майбутніх менеджерів освітньої галузі пов'язана з особливостями процесу навчання та організацією виробничої практики, які забезпечують професійне становлення студентів як фахівців, розвиток професійних умінь і навичок управлінської, педагогічної та науково-дослідницької діяльності.

Розглянуте питання потребує подальшого вивчення щодо дослідження професійної підготовки за певним напрямом управлінської діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України про вищу освіту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>.
2. Інноваційна модель організації навчального про-

цесу в інститутах післядипломної освіти : [науково-методичний посібник] / [Л. Ващенко, А. Чміль, Т. Пустова та ін.] ; за наук. ред. Л. Ващенко. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 140 с.

3. Маркова А. Психология труда учителя : [книга для учителя] / А. Маркова. – М. : Просвещение, 1993. – 192 с.

УДК 378.015.3:005.32

**ДІАГНОСТИКА МОТИВІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ
ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З РІВНЕМ СФОРМОВАНОСТІ УМІНЬ САМООРГАНІЗАЦІЇ**

Мунтян Т.В., аспірант
кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту
Херсонський державний університет

У статті розглядаються питання мотивації та самоорганізації навчальної діяльності студентів вищих навчальних закладів. Охарактеризовано внутрішні та зовнішні мотиви навчальної діяльності студентів. Описано основні компоненти самоорганізації та необхідність формування умінь самоорганізації на всіх етапах навчання. Представлено результати тестування студентів першого і третього курсів, яке діагностувало рівень сформованості самоорганізації студентів (за методикою діагностики особливостей самоорганізації А.Д. Ішкова) та виявило основні мотиви навчання (за модифікованою методикою на основі мотиваційної теорії Херцберга). Доведено прямий зв'язок рівня сформованості умінь самоорганізації з мотивами навчальної діяльності.

Ключові слова: мотивація, внутрішні та зовнішні мотиви навчальної діяльності, уміння самоорганізації.

В статье рассматриваются проблемы мотивации и самоорганизации учебной деятельности студентов высших учебных заведений. Охарактеризованы внутренние и внешние мотивы учебной деятельности студентов. Описаны основные компоненты самоорганизации и необходимость формирования умений самоорганизации на всех этапах обучения. Представлены результаты тестирования студентов первого и третьего курсов, которое диагностировало уровень сформированности умений самоорганизации студентов (по методике диагностики особенностей самоорганизации А.Д. Ишкова) и выявило основные мотивы обучения (по модифицированной методике на основе мотивационной теории Херцберга). Доказана прямая связь уровня сформированности умений самоорганизации с мотивами учебной деятельности.

Ключевые слова: мотивация, внутренние и внешние мотивы учебной деятельности, умения самоорганизации.

Muntyan T.V. DIAGNOSIS OF MOTIVES OF STUDENTS' STUDYING ACTIVITY AND THEIR CONNECTION WITH THE LEVEL OF SELF-ORGANISATIONAL SKILLS FORMATION

The article deals with problems of motivation and self-learning activities of students of higher educational institutions. Characterized by internal and external motives of educational activity of students. The basic components of the self-organization and self-organization of the need to build skills in all phases of training. The results of testing of students of the first and third year students, who diagnosed the level of formation of self-organizing abilities of students (by the method of self-diagnosing features A.D. Ishkov) and to identify the main motives of study (according to a modified procedure based on Herzberg's theory of motivation). Prove a direct connection between the levels of formation of skills of self-organization with the motives of educational activity.

Key words: motivation, internal and external motives of studying, self-organizational skills.

Сучасне суспільство орієнтує освітню систему на підготовку фахівців з високим рівнем загального розвитку професіоналізму, ініціативи, підприємливості та творчих здібностей. Мета сучасної освіти – не накопичення «будівельного матеріалу» у вигляді знання фактів, понять, закономірностей, умінь, а формування здатності самостійно

застосовувати їх на практиці й орієнтуватися у сфері своїх наукових інтересів та за їх межами.

Орієнтація на розвиток здатності самостійно вирішувати проблеми є однією з провідних у сучасній вищій школі, оскільки дає можливість подолати тенденцію до збільшення обсягу навчального матеріалу.